

/// Arbejdsskadesag /// Udlandspraktik /// Tværfaglighed

BRUG MÅLTIDET SOM ØVEBANE

Måltidet handler ikke kun om at blive mæt. Tiden rundt om spisebordet er også et vigtigt udviklings- og læringsrum. Få opskriften på, hvordan I bruger måltidet **som socialpædagogisk aktivitet**

#socialpædagog

Jeg hedder Dorte Laursen, jeg er leder for botilbud, støtte og vejledning i Kerteminde Kommune – og for nylig holdt jeg åbningsstalen på Socialpædagogernes kongres. Her talte jeg bl.a. om, hvordan jeg har en stor kærlighed til socialpædagogikken – og hvordan det **som leder er mit ansvar at skabe rammer for faglighed.**

Vi er ca. 100 medarbejdere med overvejende pædagogisk uddannelse. Alle vores teamledere er socialpædagoger. Og vi ansætter medarbejdere med socialpædagogisk uddannelse – **for socialpædagoger er uddannet til at arbejde professionelt med relationer.** De har viden om, at menneskers udvikling er afhængig af samspejlet med omverdenen, og positive relationer tager afsæt i anerkendelse.

Vi forebygger forråelse og fremmer udvikling og begejstring med en fælles viden om, **at socialpædagogers faglighed forandrer liv.** ✕

Kolofon

Udgives af Socialpædagogerne, Brolæggerstræde 9, 1211 København K. Tlf. 7248 6000. sl.dk // **Ansvarshavende** Forbundsformand Benny Andersen // **Redaktion** Marie Dissing Sandahl (chefredaktør), mds@sl.dk, Tina Løvbom Petersen (redigerende), tln@sl.dk, Malene Dreyer, mad@sl.dk, Lea Holtze, hol@sl.dk, Frederikke Halling Hastrup, frh@sl.dk, Rikke Rhein-Knudsen, rrk@sl.dk, Liselotte Steen Seider (webmaster), lss@sl.dk, Signe Jacobsen, sja@sl.dk // **Kontakt redaktionen** på nyhedsrum@sl.dk // **Layout** René Hart // **Korrektur** Tjerry Korrektor // **Produktion** KLS PurePrint A/S // **Læserbreve** Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. Vi opfordrer til, at indlæg højst fylder 2.000 anslag, og redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte. Læserbreve med injurerende indhold afvises. Indlæg sendes til nyhedsrum@sl.dk // **Annoncer** Se annonceinformation på socialpædagogen.sl.dk // **Oplag** 45.000 i perioden 01.07.17-30.06.18 // **Redaktionen** af 6/2024 er afsluttet 22.11.2024. Næste nummer udkommer i uge 7, 2025 // **Forsidefoto** Line Falck Christensen // 81. årgang // ISSN 0105-5399

Magasinet er 100% fri for skadelige/hormonforstyrrende kemikalier og er certificeret efter verdens strengeste miljøcertificering.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilsmilet

PRESSE NÆVNET Danske Medier OPLAGSKONTROL

FOTO: NILS LUND PEDERSEN

25

Vi skal væk fra synsninger. Måltidet skal løftes op på et niveau, hvor det har en fælles faglig refleksionsramme.

— Merete Sand, lektor ved Pædagoguddannelsen UCN

— PORTRÆT —

8

Plads til uenighed **Hvis du tror, at psykologisk tryghed er lig med konstant konsensus og fravær af konflikter, tager du fejl. Faktisk kan påfaldende enighed være tegn på psykologisk utryghed, siger krisepsykolog Rikke Høgsted, som afslører fire myter om psykologisk tryghed**

FOTO: KASPER LØFTGAARD

TEMA

18

En social øvebane **Måltidet handler om mere end mad. Det er også omkring spisebordet, at vores identitet og sociale relationer dannes. Og der ligger et kæmpe uudnyttet potentiale i at bruge måltidet som en central socialpædagogisk aktivitet, mener eksperter. Få opskriften på, hvordan du gør måltidet til et vigtigt lærings- og udviklingsrum**

FOTO: LINEFALCK CHRISTENSEN

Er du skiftet til det private?

Så ret dine medlemsdata, så du ikke mister din stemmeret ved OK25 – og dine andre medlemsfordele.

Klik ind, og ret dine data på sl.dk/mitsl

— FOTOREPORTAGE —

30

Fagligt kulturmøde **'Vi er vendt hjem med en stærkere professionsidentitet. Og vi har lært at sætte trivsel og relationer i centrum i et land, hvor professionen socialpædagog ikke findes.' Sådan lyder det fra tre pædagogstuderende efter et halvt års praktik i en institution for børn med handicap i Tanzania**

FOTO: CAROLINE JANNAK CHRISTOFFERSEN

5

Ny politisk top

På Socialpædagogernes kongres blev der valgt tre nye medlemmer til fagforeningens daglige politiske ledelse

6

Dobbelt ramt

Podcast giver en stemme til de unge og deres forældre, der er ramt af en dobbeltdiagnose

16

Sofa

Line og Kristine kalder deres tværfaglige samarbejde for en faglig tango

28

Dit forbund

Ventetiden har været hård – men efter ti års kamp er Annettes arbejdsskadesag endelig landet

38

FOTO: NILS LUND PEDERSEN

Springet

Efter 41 år som socialpædagog giver Anne stafetten videre – og går på pension

FOTO: NILS LUND PEDERSEN

DE FEM VIGTIGSTE BESLUTNINGER

På Socialpædagogernes kongres 12.-14. november blev der besluttet flere vigtige ting, der har betydning for dig og din fagforening:

10 kredse lægges sammen til 6

Fra 1. januar 2026 samles alle nuværende kredse – undtagen Nordjylland og Bornholm – i nye større kredse, så der fremover er i alt seks kredse. Sammenlægningen skal sikre både de nødvendige stor-driftsfordele og en bedre opgaveløsning.

Fortsat kongres hvert 2. år

Hovedbestyrelsens forslag om, at der fremover afholdes kongres hvert 4. år, blev ikke stemt igennem. Heller ikke et ændringsforslag om at fastholde kongreslængden på to år med hver anden som en kort en-dags-kongres blev stemt igennem.

Formand, forkvinde eller forperson?

To forslag var i spil på kongressen: ét om, at de politisk valgte i fremtiden selv må vælge, om de vil hedde person, mand eller kvinde i deres titel – og ét om, at de valgte titler skal skiftes ud med ikke-kønnede titler – dvs. -person. Ingen af forslagene blev vedtaget.

50.000 kr. til International Børnesolidaritet

Solidaritetsbevillingen på 50.000 kr. gik til International Børnesolidaritet og et projekt for nicaraguanske børn og unge og deres familier, der pga. vold og forfølgelse i deres hjemland er fordrevet til Costa Rica.

Vinderen af Socialpædagogernes Pris er ...

Danmarks Forsorgsmuseum i Svendborg vandt Socialpædagogernes Pris med bl.a. følgende begrundelse: Museet har i forbindelse med den historiske udredning af sær- og åndssvageforsorgen fra 1933 til 1980 udført et grundigt afdækkende arbejde, som har betydning for både borgere og socialpædagoger i dag. X

RIGTIGE FAGFOR- ENINGER SKABER RIGTIGE RESULTATER

SOcialpædagogerne er en fagforening, der skaber resultater. Og det skal vi fortsætte med at være.

I de seneste år har vi opnået mange og store resultater. Et stort lønløft fra trepartsaftalen og OK24. Et uddannelseskraft på de sikrede institutioner og en specialeplan for socialområdet på vej. Nærmere adgang til erstatning til socialpædagoger, der har været udsat for vold og trusler. Puljer til merituddannelse af ufaglærte på vores arbejdspladser. Og mange flere ting.

De resultater har vi kunnet levere, fordi vi har en faglighed, der forandrer liv. Fordi socialområdet er kernevelfærd – og det er socialpædagoger, der leverer den. Men også fordi vi er den organisation, vi er. Det er også pga. vores lokale kredse, der viser lokalpolitikere og arbejdsgivere vores værd – og fordi vores dygtige ledere, TR'ere og AMR'ere finder lokale løsninger på arbejdspladserne.

Men vi skaber også resultater, fordi vi gør os spillbare og tager ansvar. Fordi vi tør være i det rum, hvor store beslutninger træffes. Virkeligheden på socialområdet er ikke noget glansbillede. Arbejdsmiljøet er hårdt på mange af vores arbejdspladser. Der mangler uddannede kolleger. Der er udsatte og sårbare borgere, som vi ikke kan give den rette faglige støtte, fordi socialområdet mangler penge.

Der kan være rigeligt at være frustreret over. Derfor skal vi som organisation altid måle vores resultater på, om de mærkes på den enkelte arbejdsplads og hos det enkelte medlem. Vores lønningsorienterede tilgang har vi fået fuld opbakning til på kongressen i november 2024. Men den tilgang forpligter: Vi skal blive bedre til at omsætte politiske resultater på landsplan til forbedringer, der kan mærkes lokalt. Og omvendt skal vi også blive bedre til at løfte de mange gode lokale tiltag op til et nationalt niveau, så de kommer alle socialpædagoger til gavn. Det er et af de næste vigtige skridt i retning af at blive Danmarks klogeste og bedste fagforening. X

NY POLITISK TOP

På Socialpædagogernes kongres blev der valgt tre nye medlemmer til fagforeningens daglige politiske ledelse – forretningsudvalget. Det består nu af – fra venstre: forbundskasserer Tina Lai Holmgaard, 1. forbundsnæstformand Gert Landergren Due, forbundsformand Benny Andersen – og 2. forbundsnæstformand Lene Kümpel. X

FAGPOLITISK UDDANNELSE 2025

Bliv ambassadør for den socialpædagogiske sag

Har du lyst til at kæmpe for den socialpædagogiske faglighed – og sætte socialpædagogers fag, socialpolitik og arbejdsvilkår på den politiske dagsorden? Og har du mod på at engagere dig og få gennemslagskraft i din kommunikation? Du kan nu – og senest 31. december – søge om at komme med på næste hold i Socialpædagogernes Fagpolitiske Uddannelse. X

Læs mere om forløbet på sl.dk/fpu

FOTO: RICKY JOHN MOLLOY

Benny Andersen forbundsformand

OK25

OK-forhandlinger for privatansatte

Socialpædagogernes hovedbestyrelse har nu udtaget krav til de kommende overenskomstforhandlinger på det private område. Parterne udveksler krav i januar 2025 – og herefter skal der så forhandles med arbejdsgiverne. X

Du kan løbende følge med i OK25-forhandlingerne på sl.dk/ok25

HØRT

Der er en verden til forskel på at arbejde i en børnehave og med mennesker med komplekse handicaps og psykiske lidelser. Det skal en ny uddannelse til socialpædagog tage højde for.

— **Forbundsformand Benny Andersen** i et debatindlæg sammen med formand for Danske Handicaporganisationer Thorkild Olesen i Socialmonitor.dk

PODCAST

DOBBELT RAMT

Mindst 6.400 børn og unge under 25 år er ramt af dobbelt-diagnoser – dvs. de kæmper med både en psykisk sygdom og et misbrug. I en podcastserie 'Dobbelt ramt' sætter Socialt Indblik fokus på netop denne gruppe af udsatte og giver en stemme til de unge (og deres forældre), der er ramt af en dobbelt-diagnose. Serien kommer bl.a. omkring, hvordan det er at blive sendt rundt i et system, hvor man bliver afvist gang på gang – og hvordan misbruget ender med at tage magten fra de unge. X

Lyt til 'Dobbelt ramt' på socialindblik.dk/podcast

2.000.000 kr.

Så mange penge er der sat af til driftstilskud til LykkeLiga af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet i perioden 2025-2028 under Social- og Boligministeriet. Socialpædagogerne er fortsat ligasponsor for LykkeLiga.

RAPPORT

Midtvejsevaluering af ABC-gruppeforløb

Social- og Boligstyrelsen samler op på erfaringer fra seks kommuners deltagelse i et afprøvningsprojekt med arbejdstitlen 'ABC-gruppeforløb – sammen om at styrke mental sundhed'. Evalueringen peger på, at de borgere, der har deltaget i det recoveryorienterede rehabiliteringsforløb, har oplevet en forbedring i deres mentale sundhed – og at de i forløbet har deltaget i flere meningsfulde fællesskaber. X

Læs rapporten hos Social- og Boligstyrelsen på sbst.dk

PODCAST

CSR – En Social-psykiatrisk Podcast

Supervision. Hvad kan det gøre for både medarbejdere og borgere? Det handler 8. afsnit af podcasten fra Center for Socialpsykiatri og Rusmiddel om. Podcasten er lavet af socialpædagoger fra socialpsykiatrien i Aabenraa Kommune, der stiller skarpt på, hvordan det er at være medarbejder og fagprofessionel i en organisation som socialpsykiatrien. Begge værter arbejder selv på CSR – og i det aktuelle afsnit besøger de Aabenraa Kommunes Rehabiliterings- og Korttidscenter for at dykke ned i deres erfaringer med supervision. X

Lyt med, der hvor du normalt lytter til podcast

BOG

Med barnet på skulderen

Skriver vi respektfuldt nok

om børn og unges udfordringer? Barnets Lov, der trådte i kraft 1. januar 2024, medfører, at børn og unge med behov for særlig støtte har ret til inddragelse og indflydelse på forhold, som vedrører dem. Er du forberedt på den opgave? Denne bog introducerer dig for ni skriftlighedsprincipper afprøvet af medarbejdere og ledere fra myndigheds- og udførersiden i fire kommuner. X

'Med barnet på skulderen – 9 skriftlighedsprincipper. Om at skrive sammen med og om børn og unge i udsatte positioner' af Mette Larsen, Idamarie Leth Svendsen og Bettina Bruun Andersen. **Akademisk Forlag, 225 kr.**

on

vi taler om skærmen

privatliv

rettigheder

ekkokamre

grænser

memes

idealer

skab balance i en hverdag med digitale medier

On er en platform for læring og dialog, der bidrager til en tryk digital fremtid for alle børn og unge i Danmark. Fokus er på børn og unges skærmb brug og trivsel og på at styrke deres evner til at begå sig i en digitaliseret verden.

Gå på opdagelse i de udvalgte undervisningsmaterialer, som er gratis og kvalitetssikrede, og dyk ned i de syv principper for digital dannelse. Se også de tre nye forløb til FGU, som sætter fokus på balance i en hverdag med digitale medier.

On er stedet, hvor vi stopper op, kigger op og taler sammen om vores digitale liv og vaner. En fælles ramme for dialog mellem børn, unge og voksne, hvor vi taler om skærmen.

Se mere på

on-undervisning.dk

Sammen om digital dannelse

BØRNS VILKÅR

MEDIERÅDET FOR BØRN & UNGE

Center for Digital Pædagogik

Projektet er finansieret af Børne- og Undervisningsministeriets Pulje til styrket indsats for digital dannelse af børn og unge.

Psykologisk tryghed giver plads til diskussion og uenighed

TEKST
JANNIE IWANKOW SØGAARD
///
FOTO
KASPER LØFTGAARD

Hvis du tror, at psykologisk tryghed er lig med konstant konsensus og fravær af konflikter, tager du fejl. I psykologisk trygge grupper tør man nemlig godt være uenige og frygter ikke udstødelse fra flokken, siger krisepsykolog **Rikke Høgsted**, som her én gang for alle slår fast, hvad psykologisk tryghed handler om

D

ER ER SÆRLIGT ÉN OMSTÆNDIGHED, der kan få alarmklokkerne til at ringe hos Rikke Høgsted, når hun som krisepsykolog og organisationskonsulent er ude at besøge arbejdspladser. Men det er ikke, som man måske kunne tro, højlydte diskussioner og uenighed blandt medarbejdere, der foruroliger hende.

Nej, bekymringen mærker hun stærkest i de tilfælde, hvor det går op for hende, at der på arbejdspladsen hersker det, hun kalder for 'påfaldende enighed' om stort set alt.

– Selvfølgelig kan det ske, at alle vitterligt er enige om alt. Men langt oftere er den slags enighed tegn på et arbejdsklima præget af psykologisk utryghed. Og det er særligt bekymrende, når det forekommer på socialpædagogiske arbejdspladser. For meget socialpædagogisk arbejde er jo gennemsyret af dilemma-håndtering, hvor det giver sig selv, at man sjældent er enige om alt, siger Rikke Høgsted.

Et andet kendetegn på et psykologisk utrygt arbejdsklima er ifølge Rikke Høgsted, hvis kun få medarbejdere ytrer sig fagligt. Frygten for social udelukkelse betyder nemlig, at der hersker en 'sødmekultur', hvor ingen for alvor vover at sætte spørgsmålstegn ved de holdninger, der dominerer på stedet.

Et kor af forskellige stemmer

Psykologisk tryghed er blevet en vigtig faktor, når man taler moderne arbejdsliv. Det skyldes, at vi på de fleste arbejdspladser i dag indgår i samarbejdende kollegafællesskaber, hvor gode resultater og medarbejdertrivsel bedst skabes, når alle føler sig trygge.

Rent intuitivt kan vi tydeligt mærke, når den psykologiske tryghed er til stede, ligesom vi ikke er i tvivl, når det modsatte er tilfældet, siger Rikke Høgsted, som er aktuell med en ny bog 'Psykologisk tryghed på arbejdspladsen. Tør vi? Tør vi lade være?'

– Hvis man skulle lave et lydbillede af psykologisk tryghed på arbejdspladsen, ville der være mange forskellige stemmer, der taler med forskellig intensitet. Der ville være latter og passion, men der ville

Når vi skal samarbejde på tværs af fagligheder, kræver det psykologisk tryghed. Ellers kan vi ikke have den tillid til hinanden og nysgerrighed, der gør, at vi sammen kan yde den bedste indsats over for borgeren.

— Rikke Høgsted, krisepsykolog og forfatter

Hvad er psykologisk tryghed?

Rikke Høgsted beskriver begrebet psykologisk tryghed som 'det mentale indeklime' på arbejdspladsen. Hun kalder det også 'et kollektivt nervesystem i ro'.

Rikke Høgsted læner sig op ad Amy C. Edmondson, der er amerikansk professor på Harvard University og bl.a. forsker i psykologisk tryghed på arbejdspladsen. Hun definerer psykologisk tryghed som **troen på, at man ikke vil blive udelukket fra fællesskabet og blive straffet og ydmyget for at tale om sine idéer, spørgsmål, bekymringer og fejltrin.**

også nogle gange blive talt med bekymring og hævede stemmer, og der ville i perioder kunne blive eftertænksomt stille, forklarer hun.

Alligevel oplever hun, at det ofte bliver misforstået, hvad psykologisk tryghed helt præcist er.

– Mange tror, at ingen konflikter er lig med psykologisk tryghed. Men det er forkert. For i psykologisk trygge grupper tør man netop godt have konflikter og være uenige. Her går man ikke efter manden, men bolden, og har tillid til, at man sammen kan løse konflikter. Hvor der er passionerede fagfolk, er der konflikter. Når fagfolk tør udfordre hinanden, når de har noget på hjerte og værdier, de står på, er det ret fantastisk – det er der, fagligheden gror, siger Rikke Høgsted.

Tværfaglighed kræver tryghed

Psykologisk tryghed er særligt vigtigt på arbejdspladser, hvor man arbejder med høje følelsesmæssige krav, som man netop gør på det socialpædagogiske område, hvor der tillige ligger en høj grad af kompleksitet i jobbet. En kompleksitet, der bl.a. viser sig ved, at socialpædagoger tit er afhængige af tæt samarbejde med andre fagligheder og organisationer. Det kan fx være, når borgere har udfordringer på det somatiske eller psykiatriske område eller har et rusmiddelforbrug, som der skal tages hånd om.

– Når vi skal samarbejde på tværs af fagligheder, kræver det psykologisk tryghed. Ellers kan vi ikke have den tillid til hinanden og nysgerrighed, der gør, at vi sammen kan yde den bedste indsats over for borgeren. Vi skal fx turde spørge: 'Hvad mener du egentlig med det ord?' eller 'Kan du ikke lige forklare, hvorfor du synes, vi skal gøre sådan?', forklarer Rikke Høgsted.

Risiko for magtmisbrug

Psykologisk tryghed på den socialpædagogiske arbejdsplads er også vigtigt, når man arbejder med mennesker, der kan have svært ved at varetage egne interesser. Når man som fagperson har ansvar for at træffe beslutninger, der kan få vidtrækkende konsekvenser for et andet menneske, har man nemlig også magt – og med magt følger altid risikoen for magtmisbrug.

– Hvis man på en psykologisk utrygt arbejdsplads fx arbejder under tidspres og opdager kolleger, som undlader at udføre opgaver, så er det ikke sikkert, at man tør være den medarbejder, der holder fast >>>

Fire myter om psykologisk tryghed

1

'Psykologisk tryghed handler om mest mulig enighed og mindst mulig diskussion på arbejdspladsen.'

Rikke Høgsted: Nej, det er ikke rigtigt. På den psykologisk trygge arbejdsplads tør man tværtimod godt være uenige og sætte sine faglige holdninger i spil – fordi man ikke frygter at blive sat uden for fællesskabet.

2

'Det er lederen alene, der skal sørge for at skabe psykologisk tryghed.'

Rikke Høgsted: Det er rigtigt, at lederen har det overordnede ansvar. Men for at der kan være psykologisk tryghed på en arbejdsplads, må alle hjælpe med at skabe den. Alle uanset rang, anciennitet, alder m.m. har et medansvar for at skabe psykologisk tryghed.

3

'På arbejdspladser med psykologisk tryghed kan man altid være 100 pct. ærlig.'

Rikke Høgsted: Nej, det kan og bør man ikke være. For det, der siges i øjeblikket, risikerer at komme med sådan en emotionel kraft, hvis man ikke lige har fået det sagsbehandlet i sig selv først. Og så risikerer det at blive meget ukonstruktivt.

4

'Lidt utryghed på arbejdspladsen er altid godt – ellers falder medarbejderne af på den.'

Rikke Høgsted: Nej, vi bliver ikke magelige af psykologisk tryghed. For når der er psykologisk tryghed, får vi hurtigt de relevante data frem. Vi ved, hvilke(n) medarbejder(e) der skal bidrage i de konkrete situationer, og så kan vedkommende træde frem, mens resten lytter.

Signaler
Påfaldende enighed på arbejdspladsen får alarmklokkerne til at ringe hos Rikke Høgsted – for det er ofte et tegn på psykologisk utryghed.

i det, man godt ved er det rigtige at gøre. Dermed ender man med at svigte sin egen faglighed og overskride sine egne moralske grænser, fordi man ikke turde sige fra. Det er alvorligt for de borgere, som ikke får ydelser på det niveau, de har krav på. Men det har også den konsekvens, at man som fagperson skal leve med at have svigtet, siger Rikke Høgsted.

Vi holder os tæt på flokken

For at forstå hvad der er på spil, når en medarbejder undlader at følge sit moralske kompas og går på kompromis med sin faglighed, skal vi se tilbage på

dengang, mennesket levede på savannen, forklarer Rikke Høgsted. Dengang vidste alle, at det var den yderste i kredsen, der risikerede at blive angrebet af vilde dyr. Derfor holdt vi os tæt til flokken – andet ville kunne koste os livet.

Bevidstheden om, at vi ikke kan klare os alene, ligger nedarvet i os. Så når vi står i et utrygt samarbejds-klima, kan det føles så frygtsomt, at vi vælger at agere socialt frem for moralsk.

– Mennesker er flokdyr. Og vi tyr gerne til den form for gruppetænkning, der kan summeres op i, at vi sætter ønsket om social accept og harmoni over egne faglige værdier og iagttagelser, forklarer Rikke Høgsted.

Fra utrygt til trygt

Den gode nyhed er, at det faktisk er muligt at ændre utrygt til trygt, hvis man sætter ind med en række bevidste tiltag. Her er det dog vigtigt at forstå, at psykologisk tryghed ikke kan ordineres – den skal snarere masseres ind i kulturen på stedet.

Og selvom det er lederen, der har det formelle ansvar på arbejdspladsen, så er det alle medarbejderen opgave at bidrage til at skabe psykologisk tryghed, understreger Rikke Høgsted.

– Vi skal fx have strategier til selvhjælp, hvis vi mærker et pres. Det kan være i form af opbyggelige sætninger, vi siger til os selv for at huske på vores egen faglighed. På gruppeplan kan vi være bevidste om at give og modtage kollegastøtte – fagligt, følelsesmæssigt eller praktisk. Bemærker man, at en kollega er presset, kan man sige: 'Hey, du virker lidt presset. Det kender jeg selv til. Skal jeg ikke tage referatet for dig i dag?', siger Rikke Høgsted.

Tjeklister og ballonleg

Rikke Høgsted opfordrer til, at alle processer og arbejdsgange på arbejdspladsen gennemgås, når man vil sikre sig de bedste vilkår for psykologisk tryghed. Der bør bl.a. ryddes ud i arbejdsgange, der kan skabe konkurrence mellem medarbejdere – og derudover lyder et helt konkret råd, at man udarbejder tjeklister, der kan være med til at kvalitetssikre, at man ikke laver fejl som følge af utryghed.

– Når vi sætter ting i system og skaber struktur med fx tjeklister, så modarbejder vi, at de primitive processer tager over, når vi er pressede. Man kan sætte sig sammen og blive enige om, hvad der ved hver enkelt arbejdsopgave er god standard, under standard og

over standard. På gode dage kan man måske gå over standard, men alle ved, at man aldrig må gå under standard, men som minimum skal yde god standard, siger hun.

Når man i fællesskab har lavet tjeklister, er der ikke en enkelt medarbejder, der skal frygte at blive opfattet som flabet eller bedrøvelig i kollegers øjne, når vedkommende siger: 'Hov, vi har glemt punkt fire. Vi kan ikke undlade at informere borgerens forældre. For det er en del af standardløsningen'. På den måde er man – hver gang man er eksplicit omkring sin faglighed – med til at skabe psykologisk tryghed, forklarer Rikke Høgsted.

Det skal holdes ved lige

I hendes nye bog giver hun flere bud på konkrete øvelser, der kan bruges til at skabe psykologisk tryghed. Rikke Høgsted slår dog fast, at det gode arbejde »»

VELKOMMEN TIL EN VERDEN AF MULIGHEDER

Oplev de nyeste teknologier og hjælpemidler

Besøg Health & Rehab
4. - 6. marts 2025
Bella Center Copenhagen

Er du socialpædagog, kan du blive inspireret, få ny viden om produkter og løsninger på markedet, fordybe dig i faglige seminarer, workshops og debatter og tage ny viden med hjem, som har relevans for dit arbejde.

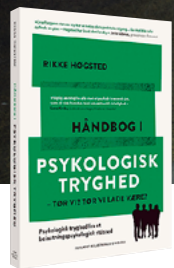

HEALTH
& REHAB
BY DANISH.CARE

GRATIS
ADGANG

www.health-rehab.com

Om bogen
 'Håndbog i Psykologisk Tryghed' er i både form og indhold baseret på Institut for Belastningspsykologis digitale grundkursus i psykologisk tryghed, der er et gør-det-selv-gruppe-kursus til grupper, som ønsker at træne den psykologiske tryghed i hverdagen.

ikke er gjort med et kursus i psykologisk tryghed og en gennemlæsning af hendes nye bog.

Psykologisk tryghed skal holdes konstant ved lige – ellers forsvinder den.

– 'Vi'et' skifter hele tiden. Der kommer nye medarbejdere, nye beboere, eller vi får en ny samarbejdspartner – små konstante forandringer, der kan true den psykologiske tryghed. Frygten for at glide ud af gruppen er så stærk, at vi er nødt til hele tiden at modarbejde den og indsamle data for, at vi kan stole på hinanden og være trygge ved hinanden, siger hun.

Rikke Høgsted sammenligner vedligeholdelsen af psykologisk tryghed med en ballonleg.

– Det er som en ballon uden helium. Hvis ikke vi hele tiden hjælper hinanden med give ballonen små puf, som holder den oppe i luften, falder den til jorden. De puf kan bestå i at spørge nysgerrigt ind til hinanden, bede om hjælp, tilbyde hjælp, undskyldte, hvis man kvajer sig, sige 'hey, godt gået', når en kollega har klaret en svær udfordring. Ja, man kan faktisk lave en hel pufkampagne, som jeg også skriver i min bog, hvor man indarbejder daglige puf på arbejdspladsen. På den måde er alle med til at tage ansvar. ×

Sådan kan du være med til at vedligeholde psykologisk tryghed på arbejdspladsen

- Tilbyd hjælp uopfordret, når du kan se en kollega have travlt eller på anden vis være presset.
- Vær nysgerrig på din kollega – spørg til, hvad vedkommende er optaget af i sit arbejde netop nu.
- Spørg dine kolleger om gode råd, når du er i tvivl om noget fagligt.
- Anerkend kolleger, når du oplever, de har gjort noget godt. Sig fx: 'Hold da op, den situation fik du godt nok tacklet godt.'
- Sig undskyld, når du kommer til at lave en fejl, og kom evt. med en bemærkning om, at 'Jeg skylder da vist en kvajakage'.
- Er du leder, så vis åbenhed over for – og tillid – til dine medarbejdere. Sig fx: 'Kom endelig med forslag – jeg har ikke selv løsningen.' Og 'Du ser tvivlende ud – skal vi lige tale det lidt mere igennem?'

KILDE: RIKKE HØGSTED

Med enkle og overskuelige it-programmer hjælper vi socialarbejdere med at give udsatte børn, unge og voksne et bedre liv

Systematik, overblik og sammenhæng

Udviklet af fagpersoner til fagpersoner

Hvad er sofus

sofus laver IT-programmer, der understøtter den socialfaglige opgave. I sofus er vi optaget af, at systemerne giver mening for brugerne. Derfor har medarbejderne hos sofus en socialfaglig baggrund, så vi forstår jeres praksis og kontekst.

Høj sikkerhed

Sikkerheden lever op til alle krav om GDPR, og der udarbejdes årligt en ISAE3000 erklæring.

Gratis og kompetent support

Hos sofus er glade kunder noget, vi vægter utroligt højt. Derfor yder vi gratis ubegrænset support, hvor vi imødekommer vores kunder med et smil og høj faglig kompetence.

Book en gratis demo

Ring til **9310 4000** eller send en mail til **info@sofus.dk** for et uforpligtende gratis møde.

Dagbogsprogrammet

Fagsystemet, der understøtter både ICS og VUM og sikrer høj kvalitet i den social- og sundhedsfaglige dokumentation - blandt andet gennem FMK og MedCom. Alle medarbejdere er i gang med kun 3 timers undervisning.

sofusSOCIAL

Fagsystemet, der skaber overblik over jeres matchede dagindsatser på børne-, familie- og voksenområdet. Få et nemt sagsoverblik og visitationsliste på de sager, der afventer match. sofusSOCIAL giver mulighed for at tilknytte eksterne kontaktpersoner på systemet.

sofusMATCH

Fagsystemet, der giver mulighed for at håndtere alt vedrørende plejefamilier og børn. Derudover får plejefamilierne adgang til en sikker del af programmet, hvor de kan skrive rapporter og indberette kørsel, aflastning og enkeltydelser.

Søren Frichs vej 44D
 8230 Åbyhøj
 Cvr.nr. 33771797

Tlf.: 9310 4000
 info@sofus.dk
 www.sofus.dk

»» Vi danser faglig tango

For at lykkes med at bringe unge og voksne ud af et skadeligt forbrug af rusmidler er tværfaglighed kodeordet, fortæller Line og Kristine og sammenligner deres samarbejde med den lidenskabelige pardans – af tre gode grunde

Line de Fré er 34 år og autoriseret psykolog ved Center for Alkohol- og Stofbehandling i Roskilde. Line har arbejdet i alkoholteamet i et par år. Ud over psykologforløb implementerer hun kognitive screeningsmodeller i behandlingsarbejdet.

»» Line

Rusmidler er en måde at håndtere underliggende problemer. Derfor undersøger vi grundigt, hvad årsagen er til, at man håndterer sit liv på den måde. Tre ud af fire har også en psykisk lidelse eller psykiatrisk overbygning, der ofte er uopdaget. Borgerens udfordring afgør, hvordan vi former behandlingen. Så det bedste er, når vi kan have den tværfaglige snak løbende.

»» Kristine

Så undersøger vi funktionen: Hvad gør indtaget af rusmidler for borgerens 'trivsel' og funktion? Både fordele og ulemper og hvordan kan vi – mange gange helt praktisk – finde på løsninger, der kompenserer for fordelene? Jeg kan også have 'Peter' i et samtaleforløb, hvor jeg oplever, at der er noget, der skurrer. At han fx gentagne gange siger: 'Lad os se, om nogen fortæller mig noget andet.' Er det hans mor eller en vrangforestilling? Dér kommer Line ind.

»» Line

Så laver jeg en screening eller sags gennemgang for at se, om der er noget underliggende på spil i behandlingsrummet, som spænder ben. Her kigger jeg på adfærds- og relationelle mønstre i borgerens behandlingsliv – noget, der fortæller os om hans kognitive niveau eller personlighedsprofil. For så kan det være, vi skal samarbejde med Peter på en anden måde.

»» Kristine

Vi bruger forskellige greb, kan man sige, hvor den socialpædagogiske faglighed er ét greb. Og den psykologfaglige et andet.

»» Line

Jeg opsøger dig, når jeg er i tvivl, om borgeren kan omsætte det, jeg siger. Som psykolog er jeg trænet i at samarbejde med folk, der kan tale og lave abstrakt tænkning og mentalisering. Men det er nogle borgere for belastede til – eller måske kan de i nuet, men hukommelsen svigter, eller de er sprogligt udfordrede. Så de nikker og smiler under den terapeutiske samtale, men de ved ikke, hvad det betyder, når de kommer hjem.

»» Kristine

Som socialpædagog afdækker jeg et hverdagsbillede: Peter får ikke spist morgenmad, og han får ikke tændt for radiatoren – er det, fordi der bor nogen i radiatoren, eller fordi han ikke har råd til varme? Vi stykker et billede sammen af det generelle funktionsniveau ved at samle hverdagsbrikkerne.

Kristine Folkjær Leed er 47 år og socialpædagog og udviklingsmedarbejder. Hun har arbejdet i Center for Alkohol- og Stofbehandling i Roskilde siden 2011. Ud over at have arbejdet som misbrugsbehandler har hun også været med til at etablere stedets dobbeltdiagnoseteam.

»» Line

Vi har forskellige roller, og alle er lige vigtige. Det er ligesom tango: De to dansepartnere skal aldrig gøre det samme – så træder de hinanden over tæerne. Og det skal være tydeligt, hvem der fører. For i en periode er der en, der stikker retningen for behandlingen. Og så skal der hele tiden være afstemning: Er det den her vej, vi går nu, hvad tænker du med din faglighed?

»» Kristine

Det bedste ved Line er at blive forstyrret. For det kan jo godt virke forstyrrende i momentet, hvis jeg synes, det går godt med en borger. Men vi har alle blinde vinkler, og der er meget læring i at få drejet sit blik og skubbet til sin faglighed.

»» Line

Du er god til at se det, der virker, og bygge ovenpå. Det er rigtig vigtigt, når folk er akut belastede. Jeg ser det svære, der gentager sig, og siger: Hov, har vi misset, at borgeren er født med gennemgribende udviklingsforstyrrelse og ikke kan mentalisere?

FRIKADELLER MED SALAT OG SOCIAL TRÆNING

Kort fortalt

De fleste spiser tre gange om dagen. Alligevel ser mange af os mest måltidet som der, hvor vi får stillet vores sult. Men situationen rundt om spisebordet er på mange måder der, hvor identitet og sociale relationer dannes. Og der ligger et kæmpe uudnyttet potentiale i at bruge måltidet som en central socialpædagogisk aktivitet, mener eksperter.

Læs med, og få opskriften på, hvordan du gør måltidet til et vigtigt lærings- og udviklingsrum for kognitive, emotionelle og sociale processer.

TEKST
TINA
LØVBOM
PETERSEN
///
FOTO
LINE
FALCK
CHRISTENSEN

Generthed, kommunikationsforstyrrelser eller angsten for at dumme sig kan udfordre unge med erhvervet hjerneskade i at være sociale – også ved spisebordet. Men i en social spisegruppe på **Neurorehabiliteringen Selma Marie** har fire beboere tanket selvværd og fællesskabsfølelse over aftensmaden

DET LIGNER EN helt almindelig måltidssituation. Bordet er dækket med dug, tallerkner, bestik, glas og dagens ret.

Men intet er almindeligt, når der mandag aften er social spisegruppe for fire af beboerne på Selma Marie i Ølstykke – et højt specialiseret neurorehabiliterings-tilbud for unge med erhvervet hjerneskade. Her er det ikke ma-

den, der er i fokus – men alt det, der foregår rundt om måltidet.

Eller det, der *ikke* foregår. De unge kan nemlig af flere årsager have svært ved at tage initiativ til kommunikation, så hvis ikke rammen sættes, kan der under et helt måltid være helt stille, fordi ingen ved, hvad de skal byde ind med.

– Vores beboere er unge med erhvervet hjerneskade. De har >>>

alle kognitive kommunikationsforstyrrelser, og nogle har svært ved at udtrykke sig og være sociale. De er vant til at spise i tavshed og ikke være en del af det, der foregår omkring bordet. Idéen med en social spisegruppe er derfor at bruge måltidet til at arbejde systematisk med social kommunikation, fortæller neuropædagog Marie Louise Esberg.

Samme ramme hver gang

Igenem knap et år har hun i et tværfagligt samarbejde med audiologopæder (arbejder bl.a. med at diagnosticere og behandle mennesker med kommunikative vanskeligheder, red.) gennemført et pilotforsøg med en egentlig social spisegruppe.

Hver mandag aften har hun dækket bord på præcis samme måde som ugen før – for de samme fire beboere:

– Det har været vigtigt, at rammen – det synlige og det sanselige – var den samme hver gang. Det giver beboerne en tryghed, at de sidder på samme plads, at jeg bru-

ger samme hvide dug med grønne blomster, og at de ved helt præcis, hvad der skal ske, når vi har social spisegruppe.

En sang giver selvtillid

På bordet står et menuskilt med fem punkter. Hvert punkt udgør en konkret opgave til de fire beboere planlagt nøje ud fra den enkeltes specifikke udfordringer, fortæller audiologopæd Karen Kaiser-Fogedby, som har brugt sin faglighed til at afdække, hvad de hver især har mest brug for at træne:

– Én præsenterer først menuen, og her går opgaven ud på

at turde at tale over for de andre, også selvom det er svært at finde ordene. En anden opgave går på at dele en wow-oplevelse – dvs. fortælle om noget godt, der er sket i løbet af ugen.

En tredje beboer i gruppen, som vildt gerne vil deltage, men har rigtig svært ved at tale, har ressourcer gemt i forhold til hans evne til at synge. Så det er hans faste opgave.

– Han vælger selv en sang, som vi printer, og den synger han højt, mens vi andre nynner med. Det fantastiske er, at når han taler, går det meget langsomt – men når han synger, falder ordene let, og han har en vidunderlig stemme. Og bedst af alt giver det ham følelsen af at være med og byde ind med noget af værdi, siger Marie Louise Esberg.

Endelig er der en beboer, som til hvert måltid i spisegruppen skal forberede en konkurrence, hvor de andre skal gætte et dyr. Også her er der taget udgangspunkt i en udfordring og tilrettelagt et indslag, som netop træner udfordringen intensivt.

– Alle har noget at byde ind med. Og jo mere vi øver os i at kommunikere, socialisere og være sammen om måltidet, jo lettere bliver det for beboerne at gøre det samme, når de fx sidder med ved familiefødselsdagen, lyder det fra Marie Louise Esberg.

Der sker noget magisk

At bruge måltidet som rammen for at træne sociale færdigheder og kommunikation har vist sig at være en succes. Efter hvert måltid i den sociale spisegruppe har de fire beboere evalueret – og efter lidt begyndervanskeligheder viste det sig hurtigt, at de oplevede at være en del af samtalen og følte sig hørt

Spiseforstyrrelser

Dagens sociale element

På Windsor – et botilbud for bl.a. mennesker med spiseforstyrrelser – skal måltidet være en god stund, hvor der ikke er fokus på sygdom, og hvor beboerne ikke føler sig målt og vejlet. Ud fra såkaldt normaliseret spisning og tallerkenmodellen lærer beboerne at sammensætte måltidet efter øjemål, så det hele ikke handler om at måle og veje maden. Maden anrettes som buffet, så beboerne selv kan tage, hvad de har lyst til. Og få den pædagogiske støtte, de har behov for. De skal gerne få en følelse af, at måltidet er noget, man er sammen om.

og forstået af de andre rundt om bordet, når Marie Louise Esberg sørgede for de rigtige rammer samt den tilpassede støtte.

– Når beboerne oplever at få den støtte, de har behov for, så føler de sig trygge i forhold til at byde ind med det, de kan. Men jeg skal som fagperson være den,

der sætter rammen og sørger for, at der er god tid og tålmodighed rundt om bordet. Så fungerer måltidet som et oplagt socialt samlingspunkt, hvor man i trygge rammer kan øve sig i det, der er svært, siger hun.

Ifølge Karen Kaiser-Fogedby er de relationer og den udvikling,

der opstår i spisegruppen, direkte overførbare til det liv, beboerne skal leve uden for Selma Marie.

– Der sker noget magisk, når de lærer noget sammen. Når beboerne oplever, at de andre godt gider dem, opstår der nye venskaber. Så bliver der grin og prøvet grænser – og de unges selvværd vokser, i takt med at de mærker, at de er medbestemmende, at de andre lytter til dem – og at de skridt for skridt bliver bedre til at byde ind og holde en samtale i gang.

Jeg har lært at være stille

For Marie Louise Esberg har den sociale spisegruppe også været en faglig øjenåbner, fortæller hun.

– Før vi gik i gang, havde jeg et mål om, at jeg ville øve mig i at tale langsommere og bruge færre ord. Jeg ville øve mig i ikke at udfylde hullerne hele tiden. Være mindre uundværlig, men stadig støttende. For når jeg overtager styringen i samtalerne, er der ikke altid læring i det for beboerne.

Og hun opdagede hurtigt, at når hun var stille, tog andre initiativ.

– Med spisegruppen handler det om at give de unge nogle kompenserende strategier, så de på trods af deres kognitive kommunikationsforstyrrelser kan blive attraktive samtalepartnere – også når sproget slår knuder. Så når jeg sad helt stille, var der i starten tavshed rundt om bordet i flere minutter. Men pludselig er der en, der siger 'nå, men hvad har du lavet i dag?' Og så er samtalen i gang.

På Selma Marie er de nu i gang med systematisk at udbrede sociale spisegrupper til de øvrige beboere, og ønsket er, at der på sigt arbejdes systematisk og kontinuerligt med kommunikationen ved hvert aftensmåltid. ×

Der sker noget magisk, når de lærer noget sammen. Når beboerne oplever, at de andre godt gider dem, opstår der nye venskaber.

— Karen Kaiser-Fogedby, audiologopæd Selma Marie

Sociale spisegrupper på Selma Marie

Fire borgere indgik i pilotforsøget med en social spisegruppe. Over ca. et år mødtes de hver mandag aften for at spise og være sociale sammen. Neuropædagog Marie Louise Esberg deltog og stod for det praktiske omkring spisegruppen, og maden var beboerne på skift med til at lave.

Hver beboer havde en fast opgave – som fx at præsentere maden eller fortælle om en god oplevelse fra den forgange uge. Formålet var at motivere til samtale og sociale fællesskaber.

Med social træning omkring måltidet fik beboerne, der alle er unge med erhvervet hjerneskade, nogle strategier for, hvordan de på trods af kognitive kommunikationsforstyrrelser kan blive attraktive samtalepartnere – også når de flytter fra tilbuddet.

DET HANDLER OM MEGET MERE END AT BLIVE MÆT

Det er et tab af udviklingsmuligheder, hvis du ikke ser måltidet som socialpædagogisk aktivitet, mener forskere. **For under dækkeservietten gemmer sig et vigtigt udviklings- og læringsrum.** Men opskriften på det gode måltid er uhyre kompleks

TEKST
LEA
HOLTZE
///
FOTO
LINE
FALCK
CHRISTENSEN

HVORFOR SMAGER persille af surt græs, hvis man holder sig for næsen, mens man tygger? Og hvad sker der inde i munden, hvis der bliver fortalt en ulækker historie?

Den slags sanseoplevelser gik et hold af medarbejdere fra Geelsgårdskolen for børn med svære fysiske og psykiske handicap for nylig på opdagelse i sammen med en madkonsulent. Og ikke kun her er ny viden og tilgange til måltidet på menuen.

Socialpædagogiske arbejdspladser som døgnrehabiliteringstilbuddet Selma Marie etablerer spiseklubber for at træne kommunikation og relationsdannelse,

mens andre steder bruger måltidet til at sætte fokus på fællesskab, madglæde, samvær og sanselighed.

Men mange steder handler måltidet stadig mest af alt om at blive mæt – måske er det ligefrem en pause fra de socialpædagogiske aktiviteter. Og det er synd. Ja, ligefrem et tab af udviklingsmuligheder.

Kæmpe potentiale

Det mener flere fagfolk, Socialpædagogen har talt med. Og der er god grund til at dykke ned i, hvorfor – og hvordan – du i så fald selv kan arbejde med måltidet som en central socialpædagogisk aktivitet. For opskriften på det gode måltid er uhyre kompleks.

Men først og fremmest er måltidet vigtigt, fortæller Jon Fuglsang, der er lektor og vejleder i måltidsociologi ved Københavns Professionshøjskoles Ernærings- og Sundhedsuddannelse.

– De fleste af os spiser tre gange om dagen, så måltidet betyder jo meget for os, selvom vi ikke ser det som noget særligt. Men måltidet er på mange måder dér, hvor vores identitet og sociale relationer dannes. Samfundsvidenskabeligt har det været opfattet som et kønnet felt, der hørte til privatsfæren. Men måltidet er noget, vi er nødt til at interessere os mere for, for der er et kæmpe uudnyttet potentiale, siger han.

Jon Fuglsang har selv været optaget af det pædagogiske måltid i 15 år. I den tid har der i stigende grad været fokus på gode madvaner i daginstitutioner, på skoler og i ældresektoren. Men han savner, at socialområdet følger trop.

– Jeg oplever, at måltidet opfattes som et privat anliggende, fordi borgerne i forvejen bliver reguleret meget. Så man trækker sig som fagprofessionelle – for selv at få et frirum og for ikke at overskride borgernes selvbestemmelsesret.

Vi ser en tydelig sammenhæng mellem borgernes funktionsevne, appetit og livskvalitet.

— **Lise Justesten**, forsker på Københavns Professionshøjskoles Ernærings- og Sundhedsuddannelse

Anbragte børn og unge

En positiv forstyrrelse

På behandlingsinstitutionen **Godhavn** opererer de med begrebet **'madmod'**. Det handler om at udvise mod og **lyst til at prøve noget nyt, smage på tingene og gå nye steder hen**. For måltidet handler ikke kun om at sikre sundhed og trivsel – det handler også om at sprede glæde og kickstarte nye venskaber.

Et måltidskodeks, som Godhavn har udviklet, beskriver, hvordan mad og måltider tænkes ind i hverdagen og i behandlingsarbejdet – **som en positiv forstyrrelse i hverdagen**. Det er over måltidet, at de unge har mulighed for at blive set og hørt. **Det er her, de lægger computeren fra sig, reflekterer og lytter til andre** – og får stimuleret en masse sanser.

Men ud over at miste glæden ved at dyrke måltidet er det et sundhedsmæssigt svigt, siger han.

Vigtigt udviklingsrum

Men en ting er, at udsatte borgere boner negativt ud i sundhedsstatistikkerne. Noget andet er, at måltidet er et vigtigt lærings- og udviklingsrum for kognitive, emotionelle og sociale processer.

Det fortæller blandt andre Lise Justesen fra Københavns Professionshøjskoles Ernærings- og Sundhedsuddannelse, der forsker i mad og måltider på ældreområdet.

– Vi ser en tydelig sammenhæng mellem borgernes funktionsevne, appetit og livskvalitet. >>>

tet. Måltidets sanselighed vækker erindringer og evner til at udtrykke sig. Måltidet er også en vej til at gøre noget sammen, som øger muligheden for anerkendelse og interaktion med hinanden. Og endelig ligger det dybt i os, at måltidet er noget socialt, siger hun.

Netop hvad angår det sociale, har et nyt begreb for alvor vundet indpas de sidste godt og vel otte år: socialgastronomi. Ordet dækker over at tænke mad og måltider som løftestang til at skabe sociale forandringer og fællesskaber på tværs af kulturer, aldre og social status.

Herhjemme er der bl.a. gjort forsøg med at etablere fællesspisning og madklubber i boligblokke og såkaldte 'skæve boliger' for at fremme fællesskab og trykthed i et område – og ikke mindst give empowerment til folk ved at involvere dem i at tilberede maden frem for at blive passivt be-spist.

Hvad er opskriften?

Men som socialpædagog ved du om nogen, at borgernes fysiske og kognitive forudsætninger og behov er lige så forskellige, som folk er flest. Og netop måltidet kan være præget af uro, stress og dårlig stemning – og det kan være en stor opgave at deltage i det sanserbombardement, et måltid er, hvor trivsel ikke mindst er afhængig af det, der kommer indenbords.

Så nok er måltidet vigtigt. Men hvad er så opskriften på det gode måltid?

Den findes næppe – i hvert fald er ingredienslisten lang. Men der kan fx være to veje at gå ind i arbejdet med det gode måltid. Den

Voksne med multiple funktionsnedsættelser

Sætter struktur på hverdagen

Når beboerne på **Blindecenter Bredegaard** samles over frokosten, er flere faktorer i spil: **Maden skal serveres, så det er let at tygge og fordøje, hvis man fx har svært ved at synke. Og den skal serveres i et miljø, hvor der er den fornødne ro, så man både kan fordøje maden og vedligeholde sine sociale kompetencer. Måltidet er en pædagogisk aktivitet, der bidrager til at sætte struktur på dagen for mennesker, som selv har svært ved at skabe struktur – og fungerer som et pejlemærke for noget, der er velkendt og forudsigeligt.**

ene er at arbejde med 'værtskabs-måltider'. Den anden er at arbejde med måltidet ud fra et neuropædagogisk perspektiv.

Jeg er vært i dag

Lise Justesen har gjort forsøg med at etablere morgenmadsklubber i plejeboliger, hvor værtskabet spillede en central rolle.

– Værtskab er en metode til at understøtte individet og fællesskabet i et måltid. På et bosted har man sikkert nogle måder og

faste tidspunkter, man spiser sammen. Der er ofte også fokus på medicin og måske på en særligt urolig borger. Men det er vigtigt at understøtte, at vi også skal nyde hinanden og maden. Og her skal personalet tage teten og sige: Jeg er vært i dag og fortæller, hvordan vi skaber rammerne og hjælper med at styre samtalerne, så du får et godt måltid, siger hun og fortsætter:

– Mad er ikke bare noget fysisk. Det er tilberedt af nogen, og det kan være meget vigtigt at vide, hvem

'nogen' er. I det hele taget er måltidet noget, vi strukturerer store dele af vores liv ud fra. Derfor skal strukturen være klar – hvad spiser vi, hvornår spiser vi, hvor spiser vi, og hvordan spiser vi? Når vi kender strukturen, kan vi lege med mad og måltid som et læringsrum.

Klara elsker smør

I morgenmadsklubberne for ældre – nogle med demens – gjorde Lise Justesen bl.a. forsøg med at overdrage værtskabet til de ældre, som stod for at planlægge, tilberede og præsentere morgenmaden.

– Her arbejdede vi med at overlade initiativ, beslutnings- og vurderingsevne til værten. Og gruppen lærte efterhånden, at Klara elskede at lave hjemmelavet smør, og Susanne holdt af at lave juice, så de fik forskellige roller i fællesskabet. Det understøttede deres selvforståelse og identitet, fortæller hun.

Gruppen fandt frem til ting, som var fælles for dem – fælles forklæder, en særlig dug eller te-kande, der skulle på bordet. Og gruppen udviklede sig gennem drømme. En ville fx gerne rejse med klubben, så de rejste hen på en anden afdeling og lavede morgenmad til dem.

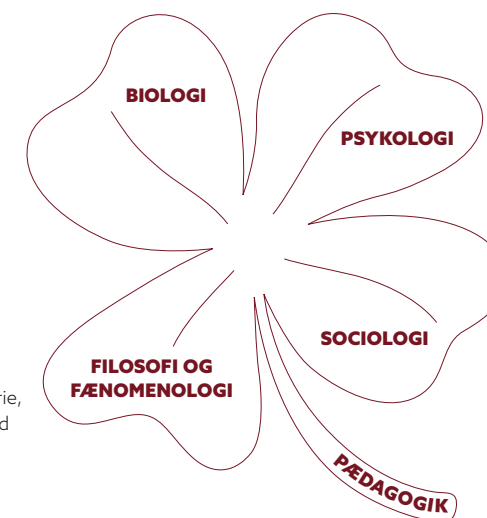
– Efter ni gange var den madre-laterede funktionsevne steget markant. Anerkendelsen gennem værtskab understøttede relationsdannelsen. Og læren om sund mad og tilberedning gav kompetencer med videre, siger Lise Justesen og understreger, at måltidet er et relevant udviklings- og læringsrum for alle.

– For borgere uden sprog kan stærke kropslige ritualer som at skåle, nikke til hinanden, få skænket vand eller overrække saltet være en vigtig måde at blive set og

DET NEUROPÆDAGOGISKE FIRKLØVER

Det biologiske blad handler om viden om hjernens opbygning, struktur og kredsløb og madens betydning for det – og om det sanserbombardement, måltidet er.

Filosofibladet handler om borgerens livshistorie, og hvad du selv har med dig af kultur og værdier.

Det psykologiske blad handler om at være opmærksom på, hvordan man er sammen i relationen, og hvordan stemningen er omkring bordet, fordi det bidrager til borgerens følelsesmæssige og sociale udvikling.

Sociologibladet handler om de ydre rammer – hvordan bordene står, om man bruger piktogrammer, om en dækserviet indrammer måltidet osv.

Lyt dig klogere i vores podcast 'Det gode måltid – i neuropædagogisk perspektiv' på sl.dk/podcast

hørt. Der er mange veje. Fagligheden ligger i at styre måltidet i forhold til gruppen og de enkeltes behov og kompetencer, siger hun.

Fire perspektiver

Bliver du overvældet af de mange muligheder? Eller tænker du, at de rammer ved siden af din

hverdag? Netop derfor anbefaler Merete Sand, der er lektor ved Pædagoguddannelsen UCN, at bruge et neuropædagogisk perspektiv som indgang til måltidet – uanset målgruppe.

For måltidet er uhyre komplekst: Borgernes biologiske processer i hjernen og erfaringer med relationer er vidt forskellige. Ligesom holdninger til måltidet kan være præget af forskellige værdier og opvækst.

– Vi skal væk fra synsninger. Måltidet skal løftes op på et niveau, hvor det har en fælles faglig refleksionsramme. Neuropædagogikken kan samle den kompleksitet, siger hun.

Når Merete Sand underviser socialpædagoger i mad og måltider i et neuropædagogisk perspektiv, har hun modellen 'Det neuropædagogiske firkløver' med (se illustration, red.). De fire blade – det psykologiske, det biologiske, det filosofiske og det sociologiske – repræsenterer

Vi skal væk fra synsninger. Måltidet skal løftes op på et niveau, hvor det har en fælles faglig refleksionsramme.

— Merete Sand, lektor ved Pædagoguddannelsen UCN

Socialt udsatte

Bekæmper følelsen af ensomhed

For udsatte kan måltidet være en social løftestang. Det har et projekt med sociale madklubber for beboere i skæve boliger vist. Når frivillige inviterer beboerne til at tilberede og spise et hjemmelavet måltid sammen, giver det et afbræk i en hverdag præget af rusmidler og negative fortællinger fra et hårdt liv som hjemløs – og det skaber et fællesskab, som gør op med beboernes ensomhed. Og så bidrager madklubberne også til, at beboerne, som kun sjældent får et hjemmelavet måltid, kan opleve nydelse og mæthed og få sanserne stimuleret.

terer forskellige perspektiver, man kan være nysgerrig på i forhold til tegn, borgeren udviser ved måltidet.

– Når man bevæger sig rundt på hvert enkelt blad, kan man se, hvad der lykkes i relation til måltidet, og hvad der skal skrues på. Derfra går vi ned i socialpædagogikken og planlægger den pædagogiske aktivitet, siger hun.

Tænk det småt

At analysere hver enkelt borger ud fra hvert af de fire blade i firkløveren kan måske synes som noget af en mundfuld. Og et vigtigt budskab fra Merete Sand er da også: Tænk det småt.

– Kig i stedet på konteksten først: Indeholder konteksten en

god grundstemning? Har vi fokus på, hvilke stole borgerne sidder på? Kan du på individniveau møde borgerne med lidt mere ro og spejling? Kan I på teamniveau beslutte at flytte bordene lidt fra hinanden? Eller kan I på organisationsniveau beslutte at lave en mad- og måltidspolitik? siger hun.

Og med til arbejdet med måltidet hører bestemt også at kende grænsen for, hvornår måltidet skal være et pædagogisk læringsrum, og hvornår det ikke skal, understreger hun.

– Det vigtige er at være bevidst om måltidets kompleksitet, og hvad man vil i mål med. Hvis målet er fred og ro til at spise, skal borgerne udvikle sig socialt via samta-

4 råd: Kom godt i gang

Vil du arbejde med måltidet som socialpædagogisk aktivitet? Så er her fire gode råd fra Merete Sand:

1 Drøft måltiderne med dine kolleger, så I udvikler refleksioner over praksis. Gør det ved at aflæse tegn fra borgerne, og gå bag adfærden ved at opstille hypoteser. Start småt på et personalemøde med at drøfte et enkelt måltid.

2 Brug en fælles analyse- og refleksionsramme som fx den neuropædagogiske til at belyse emnet.

3 Vælg to fokuspunkter, I arbejder med i to måneder. Det kunne fx være 1. at arbejde med evnen til at spejle borgerne og 2. at skrue ned for privat snak. Det kan også være, at I vil arbejde med konsistensen i mæden eller mængden af sansestimulation i måltidet.

4 Samtidig kan lederen udpege to til at lave en mad- og måltidspolitik: Hvad er det gode måltid hos os?

ler i en anden kontekst. Det vigtige er, at man gør sig overvejelserne. For ellers tror jeg, vi alle kender til, hvor anspændt, ubehageligt og stresset et måltid kan være, når det ikke fungerer, siger hun.

Velbekomme. ×

RING 116 000

HOTLINE FOR FORSVUNDNE BØRN

Er du bekymret for et barn, der er stukket af, forsvundet, bortført eller i fare for det?

Ring 116 000. Vi tilbyder børne- og socialfaglig rådgivning hele døgnet, året rundt.

LÆS MERE PÅ
WWW.116000.DK

Annettes arbejdsskadesag er landet efter 10 års kamp:

'Ventetiden har været hård ved mig'

I mange år var vold og trusler en del af Annette Paw Jensens arbejdsliv. Men i julen 2014 faldt der ét slag for meget, og Annette brød sammen. **Først 10 år senere har hun med hjælp fra Socialpædagerne landet et forlig.** Lige om lidt skal en ny voldsskadeforsikring ændre på opslidende forløb som Annettes

TEKST
TINA
LØVBOM
PETERSEN

– DER LIGGER FIRE kvadratmeter sagsakter i bunker på gulvet foran mig, og det er jo kun en lille del. Men min mand og jeg er enige om, at den her sag har fyldt alt for meget i mit liv. Så når du og jeg har haft den her snak, bliver alle papirerne brændt.

Der lyder et dybt suk fra Annette Paw Jensen. Hun har samlet mod til at fortælle om sin sag. Og hun har besluttet sig for, at det skal være det endelige punktum.

– Jeg er 63 år og nu på seniorpension. Men de sidste ti år af mit

liv har jeg brugt på at skulle bevise, at jeg blev alvorligt syg af alle de overgreb, jeg blev udsat for i mit job. Jeg har udfyldt så mange spørgeskemaer, været i retten og vidnet og fået sagen udsat og anket flere gange, så jeg til sidst følte, at ingen troede på mig, fortæller hun.

Men det gjorde arbejdsskadekonsulenterne i Socialpædagerne, som har fulgt sagen fra start og været dem, der oversatte dokumenter og sagsakter for Annette:

– Jeg ved slet ikke, hvor jeg havde været uden den hjælp, jeg har fået

fra Socialpædagerne. Det kan ikke beskrives, hvor meget det har betydet for mig og min mand.

Ny forsikring på vej

At Annette har skullet bruge ti år af sit liv på at kæmpe for erstatning, skal en ny forsikring snart lave om på. Med en ændring af lov om arbejdsskadesikring indføres der ved årsskiftet bl.a. en voldsskadeforsikring, der har stor betydning for sager som Annettes.

Arbejdsskadereformen, som trådte i kraft sidste år, slår nemlig fast, at hvis der er en særlig risiko for at blive udsat for vold, så er offentlige og private arbejdsgivere pr. 1. januar 2025 forpligtet til at tegne en forsikring, så medarbejderne nemmere kan få erstatning, hvis uheldet opstår.

Det er noget, Socialpædagerne har kæmpet længe for. For at forstå, hvorfor den sejr har været vigtig, skal vi tilbage til Annettes historie.

Voldsom episode dagen før

Den episode, der vendte op og ned på Annettes liv, fandt sted i juledagene i 2014. Hun mødte ind, dagen efter at der havde været en voldsom episode på arbejdspladsen, hvor tre mandlige kolleger havde fastholdt en udadreagerende borger.

– Jeg skulle arbejde med samme borger den dag og vidste godt, at han kunne være ret aggressiv. Han havde slået både mig og andre mange gange før, fortæller hun og beskriver, hvordan hun den morgen var ekstra opmærksom på alle signaler:

– Måden, han gav lyde på, og hans bevægelser fortalte mig, at han var ved at køre op. Så en kollega og jeg besluttede os for at give ham beroligende medicin ordineret af en psykiater. Alligevel over-

raskede han os, da vi havde ham i bad, hvor han både slog og skubbede os voldsomt, husker hun.

Har aldrig været så bange

Senere på dagen var borgeren faldet til ro, og Annette tog ham med på en gåtur for at adspire ham.

– Undervejs passerede vi en ældre mand, der stod med sit barnebarn. Jeg kan huske, at jeg gik foran borgeren og pludselig hørte lyden af nylonjakker, der støder sammen. Da jeg vendte mig om, så jeg, at borgeren var stødt ind i den ældre mand, som sagde 'hov hov' – og derfra gik det stærkt. Borgeren blev truende, tog fat i mandens krave, hævdede armen og gjorde klar til at slå – og jeg kastede mig bare imellem dem og hev borgeren væk. To gange måtte jeg hive ham væk, og jeg brugte alle mine kræfter, for borgeren er noget større og stærkere end mig.

Da Annette kom tilbage til bostedet, blev hun for alvor ramt af den angst, hun havde undertrykt.

– Jeg har aldrig i mit liv været så bange som på turen hjem, for hvad kunne han finde på? Han har aldrig slået en fremmed før. Så da jeg kom tilbage til bostedet og fik sat mig ned, brød jeg fuldstændig sammen. At føle mig så magtesløs og angst, det ramte mig pludselig. Jeg kørte hjem – og i dagene efter sad jeg bare derhjemme og græd og græd. Jeg kunne ikke mere.

Slag var blevet hverdag

Siden har Annette ikke arbejdet som socialpædagog. Hun blev sygemeldt og henvist til både arbejdsmedicinsk klinik og psykiater, hvor hun efter mange samtaler og undersøgelser fik stillet diagnosen PTSD.

– Det var først der, det rigtigt gik op for mig, at jeg helt ubevidst

havde vænnet mig til at blive slået på, skubbet til, råbt ad og sparket af de borgere, jeg arbejdede med. Det ramte mig hårdt at få specialisterne ord på, at den slags bliver man altså syg af.

Herfra blev sagen meldt til Arbejdsskadestyrelsen. Det blev startskuddet til et langt forløb, hvor hun sammen med Socialpædagerne måtte gå rettens vej for at få skadevolder, borgeren – og arbejdsgiver til at acceptere deres ansvar.

Lovændring en stor sejr

Og sagen har taget hårdt på Annette, fortæller arbejdsskadekonsulent i Socialpædagerne Susanne Reinemer:

– Usikkerheden slider på vores medlemmer, og ventetiden bliver ekstra lang, når det er nødvendigt at gå til domstolene, siger hun og understreger, hvordan en voldsskadeforsikring vil gøre en forskel:

Ny forsikring på vej: Det skal du vide

Forbedret erstatningssystem:

Med et tydeligt fingeraftryk fra Socialpædagerne blev der i december 2023 vedtaget en ny arbejdsskadelov – og med den følger bl.a. **en ny voldsskade-forsikring, der træder i kraft 1. januar 2025.**

Voldsskadeforsikringen indebærer, at hvis der er en særlig risiko for at blive udsat for vold, **er offentlige og private arbejdsgivere forpligtet til at tegne en forsikring**, så medarbejderne nemmere kan få erstatning, hvis uheldet opstår.

Det betyder, at man som medarbejder **ikke længere skal politianmelde eller føre sag mod en borger for at sikre retten til fuld erstatning.** ✕

– Det er en stor sejr, at den nye voldsskadeforsikring træder i kraft ved årsskiftet. For selvfølgelig er det ikke rimeligt, at socialpædager, som bliver udsat for vold på arbejdet, kan blive nødsaget til at føre sag mod en borger for at sikre sig retten til fuld erstatning.

Svært at genkende mig selv

Selvom Annette Paw Jensen både har fået godtgørelse og erstatning efter hhv. arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven, har ventetiden – de næsten ti år – ødelagt hendes muligheder for at have et normalt liv.

– Jeg har stadig svært ved at genkende mig selv. Jeg har haft det så psykisk dårligt, at jeg var angst for at bevæge mig ud og færdes nede i byen, hvor jeg stadig helt undgår butikker, der ligger tæt på min tidligere arbejdsplads. Høje lyde giver mig åndenød, jeg har voldsomme smerter i kroppen – og min kæbe er blevet helt skæv, fordi jeg har været så anspændt og bider tænderne så hårdt sammen. Det er ret voldsomt, at en så langvarig sag kan ramme mit helbred på den måde, fortæller hun.

I dag – et halvt år efter at forliget blev indgået – håber Annette, at hun nu vil opleve mere ro i kroppen og i hverdagen.

– Det har været en psykisk belastning for mig at have en så langvarig sag kørende oven i alt det andet, som min PTSD-diagnose medfører. Og jeg skal jo leve med, at jeg for altid vil være mærket af forløbet både psykisk og fysisk. Men jeg prøver at gøre noget godt for mig selv og er fx begyndt at gå til kor. Jeg har fundet ud af, at når man i to timer har sunget, grinet og haft det sjovt, så kan man ikke gå derfra og være ked af det. ✕

Mødet med Tanzania har styrket vores faglighed

'Vi er vendt hjem med en stærkere professionsidentitet.'
Sådan lyder konklusionen fra tre pædagogstuderende efter et halvt års praktik i en institution for børn med handicap i Tanzania. Her har de bl.a. lært, hvordan man kan skabe læring og leg med meget få midler – og hvordan man sætter trivsel og relationer i centrum i et land, **hvor professionen socialpædagog ikke findes**

TEKST TINA LØVBOM PETERSEN

///

FOTO CAROLINE JANNAK CHRISTOFFERSEN,
AMANDA KROER OG CATHRINE BRUHN

Faglig identitet

– Vi ville gerne undersøge, hvordan pædagogikken var i et land med et helt andet menneskesyn og langt færre midler end i Danmark. Ofte blev vi spurgt, hvorfor vi ikke var lærere eller socialrådgivere – for i Tanzania har man slet ikke socialpædagoger som faggruppe. Derfor har vi været nødt til at forklare meget om vores uddannelse, om socialpædagogisk arbejde – og om betydningen af vores fag, siger Caroline Jannak Christoffersen (forrest i billedet).

Praktik i Tanzania

Caroline Jannak Christoffersen, Amanda Kroer og Cathrine Bruhn er pædagogstuderende og har sammen været seks måneder i praktik på 'Nyumba Ali' i det centrale Tanzania – en institution for børn med fysiske eller psykiske udviklingshandicap.

De valgte at søge praktik i udlandet for at kombinere deres rejselyst med faglig læring og udfordring – og for at udforske, hvordan man arbejder pædagogisk i en anderledes kultur med et andet børnesyn og med markant færre midler end i Danmark.

Trivsel

– Det var lidt specielt at opleve, at trivsel ikke findes som et ord i Tanzania. Det betød, at når vi spurgte ind til, hvordan børnene har det med hinanden, så ramte vi ned i noget, de lokale fagpersoner ikke var så optagede af. Det handlede mere om det fysiske. Men vi oplevede stor interesse for, hvordan vi arbejdede med at understøtte børnenes udvikling, og hvordan kram og nærhed var en naturlig del af vores arbejde, fortæller de tre pædagogstuderende Caroline, Amanda og Cathrine.

Leg

Kapsler, sodavandsflasker og trækloster i glade farver. For de tre socialpædagogpraktikanter var det et mål at få børnene til at lege mere, og så må man bruge de midler, der er: – Vi havde stor glæde af at bowle med plastikflasker fyldt med sand, og vi lavede spilleplader med kapsler. Det er tankevækkende, hvor meget leg og glæde vi kunne skabe med virkelig få midler, fortæller Amanda Kroer.

Ventetid

– I Tanzania har vi mange gange måttet vente – og acceptere, at møder bliver aflyst, eller at vi ikke lige kommer afsted på tur i dag, fordi noget andet var vigtigere. Det fik os til at reflektere over, at mange af de borgere, vi arbejder med, ofte er i venteposition. De venter på afgørelser, på tid til at komme på toilet, på støtte – fordi de er afhængige af andre mennesker og af os som fagpersoner, siger Caroline Jannak Christoffersen.

Tabuer

Ifølge de tre pædagogstuderende tror mange forældre i Tanzania, at det er en straf fra gud, hvis de får et barn med et handicap – og derfor bliver børn med handicap mange steder gemt lidt væk. – Vi mødte rigtig mange tabuer omkring handicap, og når vi fx gik ture med de børn, der sad i kørestol, var der mange af dem, vi mødte undervejs, der syntes, at det var lidt pinligt. Det var hårdt at opleve, siger Caroline Jannak Christoffersen.

Læring

– Betydningen af at have et sprog har vi talt om mange gange. Vi oplevede jo selv, hvordan vi stødte på udfordringer, fordi vi ikke talte det lokale sprog – og det fik os til at tænke over, hvor forsvarsløs du er, når ikke du har et sprog til fx at få opfyldt dine behov, siger Cathrine Bruhn.

Stolthed

– Jeg har fået en stolthed over min faglighed med mig hjem. I Tanzania så vi så tydeligt, hvordan man med nærhed og omsorg kan flytte bjerge, og hvilken forskel vi gør for de her børn, når vi tager os tid til dem og ser dem, lyder det fra Amanda Kroer.

Udvikling

– En pige står særlig skarpt for mig. Da jeg mødte hende første gang, sad hun fastspændt i en tremmestol og var udadreagerende og selvskadende. Men ved at give hende nærhed og tryghed fik jeg skabt en relation til hende og kunne begynde at arbejde med hendes udvikling. Det, jeg oplevede, var, at hun blev mere renlig og begyndte at socialisere med de andre børn – og det betød jo også, at de lokale medarbejdere pludselig fik øje på ressourcer hos pigen, som de måske ikke havde set før. Det var ret fantastisk, fortæller Cathrine Bruhn.

Ydmyghed

De tre pædagogstuderende oplevede i starten af deres ophold, at mange af de lokale kolleger var lidt skeptiske. – Men da de så, at vi ikke kom for at bestemme over dem, begyndte de at interessere sig for, hvad vi gjorde. Hvordan vi interagerede, og hvordan vi lavede et nyt narrativ om nogle af børnene. Hele den pædagogiske tilgang, som jo ikke er en naturlig del af deres måde at arbejde på, lyder det samstemmende fra Cathrine, Caroline og Amanda.

HILDEBRAND INSTITUTTET PSYKOTERAPEUTISK UDDANNELSE

Kurser og undervisning – i arbejde med omsorgssvigt og overgreb

Undervisningsforløb

Hildebrand instituttet tilbyder undervisningsforløb, der henvender sig både til dig som allerede arbejder med, eller ønsker at arbejde professionelt med psykoterapi – og til dig som arbejder i et pædagogisk eller rådgivende miljø. Der afsluttes med kursusbevis.

Kursusdage

Der undervises i specifikke temaer med udgangspunkt i Hildebrand Instituttets teoretiske grundlag og værdier.
Tilknytning og Relationsarbejde – 28. og 29. januar 2025
Tilknytning og mentalisering – 17. – 19. februar 2025
Traumer og regulering – 1. og 2. april 2025
Psykoterapi og mindfulness – 2. – 4. juni 2025

Se hjemmesiden for kursusbeskrivelser og pris.

Kurser og undervisning hos jer

Hildebrand instituttet tilbyder undervisningsforløb ude på institutioner. Undervisningen planlægges efter jeres ønsker og behov med udgangspunkt i Hildebrand Instituttets teoretiske grundlag.

www.hildebrandinstituttet.dk
Telefon 60 61 69 20

Vivian Hansen
Uddannelsesleder,
socialrådgiver og
MPF

Jesper Vammen
Psykolog

Karin N. Sørensen
Psykoterapeut MPF

Anne Schmökel
Psykoterapeut MPF

LA2 og LA2u kurser og uddannelser

LA2 og LA2u er metoder til at nedbringe voldsomme episoder og fremme trivsel for både borgere og medarbejdere. Sopra er udviklere af begge metoder. Vi tilbyder introkurser, 3-dages kurser og LA2-uddannelser. På uddannelserne får du:

- kompetencer til at anvende LA2 eller LA2u
- kompetencer til at undervise, rådgive og implementere LA2 og LA2u
- certificeret dine kompetencer og bliver løbende opkvalificeret i et fagligt netværk.

Uddannelser i 2025

LA2u - modul 1	LA2 - modul 1	LA2 - modul 2
Uge 3+4 (Odense)	Uge 5 (Odense)	Uge 10 (Odense)
eller	eller	eller
Uge 23+25 (København)	Uge 26 (København)	Uge 19+24 (Odense)
eller	eller	eller
Uge 43+44 (Aarhus)	Uge 36 (Aarhus)	Uge 47+49 (Odense)

Varighed

1 eller 2 moduler af 5-6 dages varighed fordelt over 1 eller 2 uger. Efterfølgende vejledning og eksamen.

LA2 – Målgruppe

Fagprofessionelle og ledere, der samarbejder med mennesker med psykisk sårbarhed, ASF, ADHD og/eller sociale problemstillinger.

LA2u – Målgruppe

Fagprofessionelle og ledere, der samarbejder med mennesker med udviklingshandicap eller mennesker, der ikke har tilstrækkelige kommunikative forudsætninger til at indgå i samtaler.

LA2 og LA2u er recovery-orienteret og tager udgangspunkt i borgerens oplevelse af egen trivsel, ressourcer, netværk, mestringsstrategier, håb og drømme. LA2 og LA2u støtter de fagprofessionelle i at videreudvikle deres fælles faglige tilgange med afsæt i borgerens indefra perspektiv.

LA2u er en understøttelse af LA2, der er rettet mod borgere med udviklingshandicap, kognitive udfordringer og/eller uden verbalt sprog. LA2u er visuelt understøttet med udtrykfuld grafik og i LA2u bliver indefra-perspektivet suppleret med det tilstræbte indefra-perspektiv.

På vores Århus-kontor tilbyder vi 3-timers introkurser til både LA2 og LA2u til 100 kr. pr. deltager.

Yderligere information samt mulighed for tilmelding findes på www.sopra.dk

KONTAKT

SOCIALPÆDAGGERNES LANDSFORBUND

sl.dk
Tlf. 7248 6000
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15, torsdag 9-17, fredag 9-13.
Vil du i kontakt med os, så skriv en besked i Mit SL.

Medlemsteam

Ved spørgsmål om medlemskab, kontingent og efterlønsbidrag.
Tlf. 7248 6030

Arbejdsskadeteam

Er du kommet til skade på jobbet?
sl.dk/arbejdsskade
Tlf. 7248 6040

Job- og karriererådgivning

Gratis rådgivning om job og karriere for forbundets medlemmer hver mandag 14-17. Tlf. 7248 6060
Bestil karriererådgivning på Mit SL.

SOCIALPÆDAGGERNES A-KASSE

Tlf. 7248 6010
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15, torsdag 9-17, fredag 9-13.

FORRETNINGSUDVALGET

Forbundsformand
Benny Andersen
Tlf. 4055 0982

1. forbundsnæstformand

Gert Landergren Due
Tlf. 2296 7996

2. forbundsnæstformand

Lene Kümpel
Tlf. 2789 9990

Forbundskasserer

Tina Lai Holmgaard
Tlf. 5084 6881

PRESSEKONTAKT

Presseansvarlig
Niels Søndergaard
nis@sl.dk / mobil: 2369 1899

Enhedsleder for Kommunikation

Marie Dissing Sandahl
mds@sl.dk / mobil: 2887 6895

PÆDAGOGSTUDERENDES LANDSSAMMENSLUTNING

p-l-s.dk
Tlf. 3546 5880
Åbningstid: mandag, tirsdag og torsdag 10-15.

PENSIONS KASSEN

pka.dk
Tlf. 3945 4540 / pka@pka.dk
Åbningstid: mandag-torsdag 8.30-20, fredag 9-15.

KALENDER

MIDTJYLLAND

Juleåbningstider 2024

Mandag 23. december, fredag 27. december og mandag 30. december træffes vi kun på telefonen fra kl. 9-12.

Personligt fremmøde skal aftales på forhånd med kreds-kontoret. Du er velkommen til at sende os en besked via Mit SL eller på mail: midtjylland@sl.dk. Vi besvarer henvendelser hurtigst muligt – og ønsker dig en glædelig jul og et godt nytår.

STORKØBENHAVN

Operaen rundvisning

Onsdag 29. januar kl. 10.15
Vi mødes foran hovedindgangen
Pris 260 kr. for medlemmer og 300 kr. for gæster. OBS maks. 20 personer.
Tilmelding ved indbetaling på konto 5332 244 491 senest 12. januar. Yderligere oplysninger på tlf. 2489 1061

Årsmøde for seniorerne

Onsdag 5. marts kl. 15
Kredskontoret Lindevænget 19, Ballerup

Tilmelding til efterfølgende spisning påkrævet senest 26. februar på tlf. 2489 1061. Se yderligere oplysninger på sl.dk/storkoebenhavn under Seniorudvalget.

ØSTJYLLAND

Juleåbningstider 2024

Mandag 23. december, fredag 27. december og mandag 30. december træffes vi kun på telefonen fra kl. 9-12.

Personligt fremmøde skal aftales på forhånd med kreds-kontoret. Du er velkommen til at sende os en besked via Mit SL eller på mail: midtjylland@sl.dk. Vi besvarer henvendelser hurtigst muligt – og ønsker dig en glædelig jul og et godt nytår.

Med pædagogisk, psykologisk og praktisk perspektiv

Søger I et inspirerende oplæg til jeres næste pædagogiske dag eller et foredrag til forældregruppen? Vil du opdateres i dit fag, og er du klar til at udfordre dig selv og dine kollegaer?

- Afholder kurser, foredrag, temadage, oplæg og workshops.
- Supervisorer fagprofessionelle der arbejder med børn, unge og familier, herunder ledere.
- Supervisorer psykologer med henblik på autorisation eller specialistuddannelse.

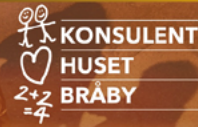
Vi tilbyder også:

Stresscoaching, samtale om udbrændthed, individuel supervision.

Ring og få en snak med leder, Johnny Kristensen.
Tlf.: 29 72 46 98 - Brogade 9 1.th, 4600 Køge.

KURSER · FOREDRAG · SUPERVISION
samarbejde · kommunikation · specialpædagogik
www.konsulenthuset-braaby.dk

Gør som 25.000 andre socialpædagoger:

Følg Socialpædagogernes Facebookside

Og få ny faglig viden og inspiration

www.facebook.com/Socialpaedagogerne

SOCIALPÆDAGGERNE

Få tryghed i hverdagen

Handi Forsikring tilbyder god personlig service og solide forsikringsløsninger til mennesker med udviklingshandicap.

Læs mere på
www.handiforsikringsservice.dk

Kom i julehumør med dine PlusKort rabatter!

Hent appen, og se endnu flere gode rabatter og tilbud

FRILUFTSLAND
10%

zalando
10%

15%

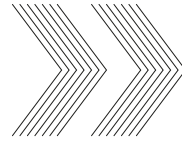
Deltag i PlusJulekalender.
Tilmeld dig og vind.
Der er præmier for mere end
100.000 kr.

Scan QR-koden og tilmeld dig PlusJulekalender!

SOCIALPÆDAGGERNE

PlusKort.

Efter 41 år giver Anne stafetten videre

TEKST SIGNE JACOBSEN /// FOTO NILS LUND PEDERSEN

Hvad er din baggrund?

Da jeg var 18 år gammel, fik jeg tilfældigvis et vikarjob på Behandlingscenter Næstved. Det var jo praktisk med aften- og weekendvagter, når jeg også skulle passe mit gymnasium. Det var der, jeg i første omgang blev interesseret i socialpædagogikken – og det, der gjorde, at jeg valgte at gå på pædagogseminariet. Jeg kan huske, at mange af dem, jeg gik på seminarieret med, ville ud at arbejde med unge. Men det ville jeg ikke. Jeg ville arbejde med mennesker med udviklingshandicap, som jeg også havde erfaring med fra tidligere.

Hvad gik jobbet ud på?

Siden jeg blev færdiguddannet, har jeg været med i udviklingen for at skabe gode forhold for mennesker med udviklingshandicap via nye boformer og -tilbud, senest ved Socialpædagogisk Center Næstved. Der har jeg arbejdet, indtil jeg gik på pension i år. Det var jo også det, jeg tog min uddannelse for at arbejde med. Men selvom jeg har været ansat i den samme organisation i 41 år, har jeg haft mange forskellige jobfunktioner. Stedet er bl.a. gået fra en centralinstitution til bofællesskaber, og jeg har både arbejdet som socialpædagog i bofællesskaber, som individuel bostøtte, som støtte i fritidsklubben Klub Næstved og i en periode også som AMR.

Hvad tiltalte dig særligt ved jobbet?

I hele mit arbejdsliv har borgernes fritidsliv betydet meget for mig. Jeg var med til at starte Klub Næstved i 2003. Vi fik stillet en forladt pavillon og 5.000 kr. til rådighed, og så kunne vi ellers bygge et fritidstilbud op. Nogle af de mere velfungerende borgere kørte på genbrugsstationen og hentede gammelt

Anne Palm Blak 64 år

- 2024 Pensionist
- 2010 Valgt som AMR
- 1985 Ansat på Behandlingscenter Næstved, senere Socialpædagogisk Center Næstved
- 1984 Vikararbejde med unge på heldagsskole
- 1984 Uddannet socialpædagog fra Hindholm Socialpædagogiske Seminarium

porcelæn og møbler, og så startede vi med det. Vi havde ofte 30-40 mennesker til spisning i hverdage. Det tilbud har hele tiden været mit hjertebarn.

Hvordan har det været at sige farvel til arbejdslivet?

Det er gået forbausende godt. Det er noget, jeg har planlagt i to år. Klubben fyldte 20 år, og jeg havde 40-års jubilæum, så det ville jeg gerne nå at have med. Mine tætte kolleger og jeg planlagde forløbet ret godt. Jeg har fx haft fire måneder med min afløser til at sætte hende ind i tingene, så det har været en meget tryk overgang.

Hvad skal der ske nu?

Jeg skal lære at blive mere spontan og huske at tage med min mand afsted i campingvognen, når der er noget, vi gerne vil. Og så håber jeg faktisk, de ringer ude fra klubben på et tidspunkt og spørger, om jeg vil komme at hjælpe en gang imellem. Men der er kommet mere spontanitet i hverdagen, og det er rigtig rart at have. I går var jeg fx ude at svømme med en veninde midt på dagen. Det er dejligt at kunne gøre nye ting for mig selv, som jeg ikke kunne på samme måde, da jeg gik på arbejde.

Hvad er dit bedste råd?

Jeg synes, det er vigtigt at planlægge sin afgang i god tid og lave aftaler om, hvornår og hvordan det skal være. Det er det bedste råd, jeg kan give. Jeg ville være voldsomt bekymret, hvis min afløser først var startet dagen efter, jeg stoppede. Den pædagogiske del tænkte jeg nok, hun kunne finde ud af. Men der er så mange specielle ting ved den del af mit job, så det var vigtigt for mig at videregive noget af den viden og historik, jeg har. ×

Socialpædagog
gennem 41 år

Pensionist

Anne Palm Blak nåede at fejre 40-års jubilæum på sin arbejdsplads, før hun valgte at tage hul på en ny tilværelse som pensionist.

FOTO: PRIVAT

Dennis Haulrich Thomsen arbejder med rusmiddelbrugere ved VAMiS i Aalborg Kommune.

Mit faglige fokus

PAK DET VELKENDTE FIKSERGEN VÆK

Hvad er dit faglige fokus?

Jeg hjælper borgere, der har både kognitive, psykiske udfordringer og et problematisk forbrug af rusmidler. Men selvom det er en bred og kompleks målgruppe, arbejder vi ud fra den samme tilgang med alle. Og relationsarbejdet er altid det, der kommer først.

Hvorfor er det et vigtigt fokus at have?

Stort set alle borgerne har haft rigtig dårlige erfaringer med relationer og tillid til andre. Og fordi de samtidig har vanskeligheder, der enten er medfødte eller betinget af opvækst, er det vigtigt, at vi skaber en god relation og opbygger tillid. Det er et godt fundament for behandlingsalliancen, som vi skal indgå i, og som i sidste ende kan hjælpe borgeren med at reducere eller stoppe med at bruge rusmidler.

Hvilken faglig viden kan du ikke undvære i dit arbejde?

Jeg har erfaring fra botilbudsområdet og fra forsorgsområdet, og den faglighed og det menneskesyn, jeg har fået med mig derfra, er grundlæggende i mit arbejde. Derudover kan jeg ikke undvære mit faglige bekendtskab med den motiverende samtale. Og en rigtig god portion tålmodighed. Man kommer langt, hvis man kan sidde på sine hænder og pakke det velkendte fiksergen væk. ✕

Hørt!

Det har altid betydet meget for mig, at vi får alle med – også de mennesker, der ikke lige passer ind i det samfund, vi har bygget op. Derfor er jeg meget optaget af professionsuddannelsen – og af at sikre, at den socialpædagogiske faglighed får de bedst mulige rammer, så vi får de dygtigste medarbejdere ud på den anden side. Uddannelsen skal også være attraktiv for fremtidens unge. For uden socialpædagoger intet velfærdssamfund.

— **Morten Skov Christiansen**, formand FH – i hans tale på Socialpædagogernes kongres 2024

Eftertanke

Vi er gode til at få snakken i gang, så folk føler sig trygge ved at være her. Nogle kommer, fordi de er ensomme. Det er der også plads til. De får en kop kaffe, og så kan vi gøre dem opmærksom på de mange tilbud, der faktisk er i kommunen. Der kom fx en ældre mand, der var tilflytter, og han manglede et netværk. Så kiggede vi på mulighederne og præsenterede ham for nogle ting, og personligt synes vi, at det er ret givende, når det lykkes at finde muligheder og løsninger sammen med borgerne.

— **De to socialpædagoger Jane Kofoed og Maja Juul**, som er de faste ansigter i Lolland Kommunes Rådgivningscafé – og har kaffe på kanden hver torsdag fra 10 til 17, i Ugeavisen Lolland